

GRAMMATICAL SYNONYMY OF CAUSATIVE STRUCTURES

Ana-Maria DUDĂU

Conf.univ.dr., "Constantin Brâncuși" University of Târgu Jiu

ABSTRACT: THE TERM CAUSALITY EXPRESSES THE CAUSE-EFFECT RELATIONSHIP BETWEEN TWO SITUATIONS: ONE SITUATION (ACTION) GENERATES ANOTHER SITUATION (ACTION). THERE IS NO CAUSE WITHOUT EFFECT AND VICE VERSA. IN THE LINGUISTIC SENSE, CAUSAL MEANS "THAT WHICH EXPRESSES A MOTIVATED DEPENDENCE OR WHAT IS CONNECTED WITH THE EXPRESSION OF SUCH DEPENDENCE, THE CANONICAL MODEL OF A CAUSATIVE STRUCTURE INVOLVES TWO DIFFERENT ACTIONS, ONE OF WHICH DETERMINES THE OTHER, AND TWO DIFFERENT ACTORS, THE FIRST OF WHICH EXERTS AN ACTION ON THE SECOND. FROM A SEMANTIC PERSPECTIVE, THE RELATIONSHIPS BETWEEN VERBAL ACTIONS AND THE STATUS OF PERFORMERS ARE COMPLEX AND REQUIRE SOME OBSERVATION.

KEYWORD: LINGUISTIC COMMUNICATION, CAUSATIVITY, GRAMMATICALIZATION, SEMIAUXILIARY, ANALYTICAL CAUSATIVE STRUCTURES.

Limba, ca fenomen eminamente social, se caracterizează prin universalii care denotă trăsăturile ei de sistem și de structură, cum sunt categoriile de aspectualitate, modalitate, predicativitate, cauzativitate etc. Orice idiom, indiferent de apartenența sa genealogică sau tipologică, include asemenea categorii, exteriorizate, de regulă, prin mijloace eterogene.

În *Gramatica limbii române* se precizează că: „Sensul cauzativ al acestor construcții este determinat de un verb cauzativ, verb care conține în matricea lui semantică semul [+ Cuzativ]. Verbul cauzativ prototipic este *a face*.

Verbul este o clasă lexico-gramaticală care are următoarele caracteristici:

1. morfologice: flexiunea specifică numită conjugare;
2. sintactico-semantice: atrage actanții, componente ce țin de semantica verbului și cărora verbul le

atribuie funcții semantice sau roluri tematice: Agent, Pacient, Experimentator, Beneficiar, Sursă, Țintă,

Locativ (v. teoriile lui DT Langendoen/Gh. J Fillmore și L. Tesniere)

3. semantice: a. exprimă diferite acțiuni, evenimente, stări fixate temporar; b. este purtător al predicăției;

4. pragmatice: a. însumează categoriile gramaticale cu cel mai înalt potențial deictic: *timp, mod, persoană, număr*; b. prin ancorarea deictică realizată de morfemele predicativității asigură grupului

creat în jurul său autonomia sintactică, sintactico-semantică și pragmatică.

Clasificare:

1. din punct de vedere semantic:

A. a) de stare (- schimbare, - agentivitate): *a dura, a uita, a se mira, a plăcea, a se teme, a urî, a ustura,*

a se învecina;

b) de eveniment (+ schimbare, - agentivitate): *a ajunge, a cădea, a crește, a îmbătrâni, a se scumpi, a*

seca, a se usca;

c) de acțiune (+ schimbare, + agentivitate): *a alerga, a citi, a înota, a mânca.*

B. a) agentive (+Uman, +Control al acțiunii): *citește, învață, scrie, lucrează, se pregătește* (v. GALR I:

327 exemplificarea pe larg.),

b) nonagentive (+Uman și/sau -Control al acțiunii): *I se face frică, teamă, îi pare bine, iubește, urăște.*

c. inacuzative sau ergative: rolul Pacient – actant animat sau non-animat al verbului care reprezintă

obiectul unei schimbări de stare: *Râul seacă. Se ruinează casa. Copilul cade. Profitul crește.*

2. din punct de vedere sintactico-semantic, se clasifică în funcție de

A. numărul de compliniri obligatorii:

a) verbe zerovalente, capabile a forma o comunicare în absența oricărei determinări actanțiale: *ninge,*

plouă, tună, viscolește, fulgeră, burează, burnițează, se înserează, se întunecă;

b) monovalente, cele care formează o comunicare în prezența unei singure compliniri obligatorii: *copilul*

aleargă, fuge, cade, înoată; vine iarna, se apropie iarna:

c) bivalente (două compliniri obligatorii): *Ion aranjează, citește, cumpără cărți; mă miră, uimește,*

însăimântă indiferența; mă ustură, doare brațul; îmi convine, place, repugnă situația;

d) trivalente, determinate de obligativitatea combinării cu trei actanți: *profesorul mă învață, întreabă,*

ma anunță ceva; el îmi împrumută, trimite, oferă, recomandă o carte;

Modelul canonic al unei structuri cauzative presupune două acțiuni diferite, din care una o determină pe cealaltă, și doi actanți diferiți, dintre care primul exercită o acțiune asupra celui de-al doilea. Din perspectivă semantică, relațiile dintre acțiunile verbale și statutul actanților sunt complexe și necesită câteva observații.

Vom aborda aici noțiunea de cauzativitate (cauzalitate), menționând, pentru început, că se manifestă ca o categorie semantică universală fundamentală, care are în limba română diferite modalități de redare.

Prin termenul cauzalitate este exprimată relația cauză – efect dintre două situații: o situație (acțiune) generează o altă situație (acțiune). Nu există cauză fără efect și viceversa. În accepție lingvistică, cauzal înseamnă „ceea ce exprimă o dependență motivată sau ceea ce se află în legătură cu exprimarea unei astfel de dependențe; Polisemia este „capacitatea unuia și aceluiasi semn lingvistic de a reda mai multe sensuri. Polisemantismul este o însușire a semnelor limbii naturale prin care ele se deosebesc de semnele unui cod artificial construit după principiul: un singur semn – un singur sens”¹. De pildă, cuvântul „pământ” în limba română poate avea următoarele semnificații: 1. „Planeta pe care locuiesc oamenii”

¹ Ivan, Evseev, Semantica verbului, Editura Facla, Timișoara, 1974, p.140

(cosmonautul s-a întors pe Pământ); 2. „scoarța globului pământesc” (minerii lucrează sub pământ); 3. „întindere de uscat” (marinarul a zărit în depărtare o fâșie de uscat); 4. „teren cultivabil” (țărani luptă pentru pământ); 5. „regiune, țară, teritoriu” (obiceiiul pământului).

Verbele ocupă primul loc între părțile de vorbire cu polisemie bine dezvoltată, concurând cu substantivele. Din primele 200 de verbe care încep cu litera A în DLRM, aproape 50% au două sau mai multe sensuri. Dacă avem în vedere că o mare parte din verbele univoce date în acest dicționar aparțin cuvintelor la modă sau vernaculare (a amuși, a alivăni, a mierzi etc) sau sunt neologisme (a abroga, a credita, a ambreia etc), vom constata că verbele aparținând bazei active a limbajului au de obicei sensuri multiple. În alte alfabetice, numărul verbelor polisemantice este chiar mai mare. DLRM are 78 de verbe înregistrate sub litera L. Doar 35 dintre ele sunt verbe cu un singur sens, iar celelalte 43 de verbe au două sau mai multe semnificații. Chiar și după date preliminare, se poate presupune că mai multe morfeme verbale din limba română au structuri polisemantice. Predispoziția verbelor polisemantice derivă din natura semantică a acestei părți de vorbire, din funcțiile ei specifice într-o propoziție și din multitudinea ei de forme gramaticale. Verbul a lua are 23 de sensuri, a fi - 20, a lega - 15, a avea - 14 etc. Pentru verbe, este dificil de precizat dacă își păstrează proprietățile semantice sau își schimbă sensul în diverse contexte. Prin urmare, este dificil de stabilit dacă verbul „a coase” este sau nu sinonim în contextele „a coase un nasture” și „a coase un costum”. De fapt, acțiunile individuale sunt inconsecvente fie în metoda de execuție, fie în rezultat. Verbul „a tăia” în structurile: a tăia un copac din pădure, a tăia pâinea cu un cuțit, a tăia un buștean cu fierăstrăul, a tăia unghiile cu foarfeca, pentru cei mai mulți vorbitori de limbă română, poate însemna același lucru, deși, de fapt, în toate cele patru cazuri, acțiunile variază în funcție de instrument (topor, cuțit, fierăstrău, foarfecă), obiectul afectat de acțiune (copac, pâine, buștean, unghiile). Vorbitorii de rusă vor folosi verbe diferite pentru fiecare dintre cele patru variante ale actului de tăiere: rubit’, rezat’, pilit’, strič, indiferent dacă înseamnă sau nu același lucru.

Ivan Evseev susține că „sensul lexical al cuvintelor este în mare măsură determinat de context, iar dintre toate părțile de vorbire, verbul este cel mai dependent contextual, căci el intră în raporturi intime cu alți termeni ai propoziției”¹ Există deci anumiți factori constructivi care determină restructurarea semnificației verbului, comutarea unei variante a sensului polisemantic printr-un altul: 1) Factorii de tranzitivitate constituie coordonatele sintactice principale care determină structura de sens a verbelor. Majoritatea semnificațiilor verbului sunt însoțite de indicații despre tranzitivitatea și intransitivitatea verbului: arde = 1. Intrans. (despre foc) „a fi aprins”; 2. Trans. „a dat foc, a băga în foc”. Imposibilitatea verbului de a avea un complement direct indică faptul că acțiunea a fost înlocuită cu o stare sau devenire: a orbi (pe cineva) - a orbi, „a deveni orb”, a mirosi (o floare) - floarea miroase. O altă structură polisemantică, afectată de prezența sau absența unui complement direct, apare în verbele care exprimă acțiuni motrice. Când sunt însoțite de complemente directe, ele exprimă un sens cauzativ, iar în structuri intransitive, ele indică o autodeplasare a subiectului într-o stare de mișcare: a alerga pe cineva „a fugări” - a alerga (intr.), a goni (pe cineva) „a alunga” - a goni (intr.) a coborî (pe cineva) - a coborî (intr.), a opri (o mașină) - a opri (intr.) etc. 2) Factorul reflexivizării „determină o gamă variată de modificări în structura semantică a verbului. Morfemul reflexiv în limba română are un pronunțat caracter lexical. Cu excepția cazurilor în care morfemul reflexiv îndeplinește o funcție pur gramaticală (diateza reflexivă

¹ Ivan, Evseev, Semantica verbului, Editura Facla, Timișoara, 1974, p.148

propriu-zisă și diateza pasivă), *adăugarea morfemului reflexiv duce la modificarea sensului lexical*¹, spre exemplu: a bucura pe cineva / a se bucura, a modifica ceva / a se modifica, a deosebi albul de negru / albul și negrul se deosebesc, a asemana două fete / două fete se aseamnă, a situa pe cineva în frunte / ea se situează în fruntea clasei, a vedea o casă / casa se vede, a auzi un zgomot / zgomotul se aude, a clătina un cireș / cireșul se clatină. Alte verbe însă pot fi determinate de forma lor pasivă, cu precădere acele pasive din limba română care se formează cu verbul auxiliar „a fi” și participiul verbului, care prezintă o oarecare tendință spre lexicalizare. În formarea predicatului nominal (el este îngândurat, ea este supărată, voi sunteți flămânzi), participiile și verbele adjectivizate lucrează împreună pentru această funcție particulară. Formele analitice ale pasivului românesc se caracterizează mai ales prin deplasarea spre sfera stărilor. Chiar și verbele de mișcare, cu participiile lor adjectivizate mai greu, atunci când sunt folosite la formă pasivă, demonstrează o schimbare a corpului provocată în urma unei deplasări (a arunca pietre / pietrele sunt aruncate pe jos, a culca copilul în pat / copilul este culcat în pat, a azvârli jucăriile pe jos / jucăriile sunt azvârlite pe jos, a împrăștia hainele prin cameră / hainele sunt împrăștiate prin cameră). Absența unui complement de agent subliniază în continuare că nu este vorba despre o acțiune, ci mai degrabă despre o stare. Schimbând verbul „a fi” cu verbul pozițional „a sta”, statutul lor poate fi demonstrat (cărțile sunt așezate în bibliotecă / cărțile stau așezate în bibliotecă).

Determinarea contextuală a semnificațiilor verbale este puternic influențată de tipul de subiect. Acest lucru este deosebit de important în limba română, deoarece natura subiectului determină diferitele tipuri de polisemie care pot apărea. De exemplu, verbele de mișcare care prezintă un subiect animat denotă de obicei deplasare, în timp ce acelea cu un subiect imobil implică poziție (fata a ieșit din casă / fata iese în afară, studentul intră în sală / drumul intră în pădure, bătrânul trece strada / șoseaua trece pe lângă școală, ați traversat strada / râul traversează tot orașul). În mod interesant, verbele din grupul „a acoperi” și „a cuprinde” capătă un sens de acțiune atunci când sunt folosite cu un subiect inanimat și complement instrumental (a acoperi fața cu o eșarfă / eșarfa acoperă fața, a împrejmuie școala cu un gard / gardul împrejmuiește curtea, a înconjura un teren cu sârmă / sârma înconjura terenul). Totuși, aceleași verbe capătă o valoare pozițională atunci când complementul instrumental preia rolul subiectului. Când este implicat un subiect neînsuflețit, verbele aparținând grupului „a închide” și „a stăvili” sunt folosite pentru a exprima plasarea obiectului sau destinația acestuia (a bloca trecerea cu o mașină / mașina blochează trecerea, a baricada ușa cu un șifonier / șifonierul baricadează ușa, a astupa oala cu un capac / capacul astupă oala). Prin plasarea obiectului în poziția subiectului, verbele aparținând grupului „a determina” și „a număra” au o nouă conotație relațională (a număra turma de oi / turma de oi număra 300 de capete, a cântări cartofii / cartofii cântăresc trei kilograme, a echivala două documente / diploma de licență echivalează cu diploma de absolvire, a prețui cărțile / cărțile prețuiesc mult). Pe de altă parte, atunci când subiectul este omis (redând, astfel, impersonalizarea verbului), verbul de acțiune se modifică pentru a pătrunde în categoria verbelor de stare sau „sentiendi” (a mânca o salată / îl mănâncă palma, a chinui un om / o chinuie maseaua, a înțepa pe cineva cu un ac / o înțepă la inimă). Dacă verbele din grupul „a lucra” sunt folosite în legătură cu substantivele care fac referire la mecanisme sau instituții, ele pot sugera sensul de „a fi în stare de funcționare” (noi lucrăm la fabrică / fabrica nu lucrează mâine, ea merge pe stradă / ceasul merge, studenții acționează în mod diferit / mecanismele acționează).

¹ Ivan, Evseev, *Semantica verbului*, Editura Facla, Timișoara, 1974, p.151

Dobândind o valoare relațională, verbele din grupul „a indica, a arăta” se aseamănă cu verbele semicopulative atunci când sunt utilizate cu subiecte neînsuflețite (a arăta cuiva ceva / fata arată foarte bine, a semnala cuiva unele probleme / febra semnalează răceală, a însemna ceva pe caiet / această abatere nu înseamnă nimic).

Potrivit lui Ivan Evseev, în „Semantica verbului”, *„observațiile asupra polisemiei verbale ne arată că în structura unui verb polisemantic din limba română se îmbină cel mai frecvent un sens denotând o acțiune și un sens care indică o stare. Se poate chiar afirma că orice verb de acțiune, în anumite condiții de context, poate fi folosit pentru a indica o stare. Comutarea sensului activ - tranzitiv cu un sens de stare se realizează prin procedeul reflexivării (a situa - a se situa), prin punerea verbului la formă pasivă (a arunca - a fi aruncat), prin convertirea lui într-un verb intransitiv (a fierbe apa - apa fierbe) sau prin folosirea lui pe lângă un subiect neînsuflețit (am ieșit din casa - ea iese în afară)*¹.

Trebuie să avem în vedere, totuși, și acele verbe derivate de la adjective cromatice, care, *„atunci când sunt întrebuințate ca verbe tranzitive, arată acțiuni cauzative, iar când sunt folosite intransitiv capătă un sens de devenire („a căpăta culoarea indicată în tema verbului”) sau exprimă o stare („a se distinge prin culoarea denumită în tema verbului”)*², de pildă: a albi (acțiune – Femeile albesc rușele, devenire – Pânza aceasta a albit, stare – Omățul a albit), a albăstri (acțiune – A albăstrit prea mult lâna, devenire – Laptele s-a albăstrit când l-am subțiat cu apă, stare – Coamele munților au albăstrit), a înnegri (acțiune – Mama mi-a înnegrit rochia, devenire – Trandafirul a înnegrit, stare – A înnegrit de supărare), a roși (acțiune – Am roșit ouăle, devenire – Soarele a roșit , stare – Macii au roșit).

În sfera lexemului verbal, capacitatea sa de a combina mai multe sensuri sporește semnificativ valențele semantice și sintactice ale acestei părți de vorbire. Structura verbului este caracterizată ca fiind una dinamică prin funcția sa sincronică și procesul istoric de evoluție a limbajului. Spre deosebire de alte părți de vorbire, verbul prezintă un nivel remarcabil de flexibilitate în raport cu contextul, deoarece poate fi folosit în diverse construcții sintactice. Cu toate acestea, schimbările contextuale afectează sensul lexemului verbal, provocând modificări calitative specifice în structura sa internă. Compoziția polisemiei verbale are încă anumite legități, în ciuda structurii instabile și a varietății de semnificații din sfera verbelor polisemantice.

Majoritatea dintre verbe alternează numeroase ³schimbări de mod, de număr, de persoană sau de timp. Atunci când cel care vorbește dorește să confere spuselor sale un caracter universal sau chiar când își reproșează un anumit lucru, acesta realizează o substituție între persoana I singular și persoana a III-a singular („Nu știe nimeni ce aduce ziua de mâine” în loc de „Eu nu știu ce aduce ziua de mâine”, „Așa pățesc cei care nu ascultă” în loc de „Așa pățesc eu care nu ascult”). Când este deranjat, jenat sau nemulțumit de ceva anume, vorbitorul înlocuiește concomitent persoana I singular prin persoana a II-a singular („Tu muncești și ea se plimbă” în loc de „ Eu muncesc și tu te plimbi”). Atunci când vorbitorul se adresează unui interlocutor virtual sau dacă vorbește în numele mai multor personaje, acesta înlocuiește persoana a III-a singular, respectiv persoana I plural, cu persoana a II-a singular cu sens universal („Care ești acolo?” în loc de „Care este acolo?”, „Care ai de vorbit ceva?” în loc

¹ Ivan, Evseev, *Semantica verbului*, Editura Facla, Timișoara, 1974, p.156

² Ivan, Evseev, *Semantica verbului*, Editura Facla, Timișoara, 1974, p.156

³ Mirabela Rely Odette CURELAR, *THE CHARACTERS OF I. L. CARAGIALE IN THE CONTEXT OF SOME IMPORTANT AESTHETIC CATEGORIES*, Annals of the „Constantin Brâncuși” University of Târgu Jiu, Letter and Social Science Series, Supplement 1/2016, ACADEMICA BRÂNCUȘI PUBLISHER, p.18.

de „Care are de vorbit ceva? ” „Din senin, ne trezim cu o aglomerație teribilă. Ce te faci într-o astfel de situație, unde te duci?” în loc de „Din senin, ne trezim cu o aglomerație teribilă. Ce ne facem într-o astfel de situație, unde ne ducem?”). Uneori, vorbitorul îl asociază pe interlocutor acțiunilor / stărilor sale, înlocuind persoana I singular cu persoana I plural, la fel ca în exemplul de față: „Așa suntem noi, oltenii” în loc de „Așa sunt eu ca oltean”. Într-o vorbire personală, afectivă, limitele dintre cele trei timpuri de bază ale modului indicativ sau dintre modurile personale dispar, situație prezentată, de asemenea, și mai sus, la descrierea timpurilor. Mai mult, o trăsătură a limbajului familiar, argotic chiar, este uzitarea unor structuri verbale diminutivale. Asemenea forme sugerează o atitudine de ură, depreciere atenuată sau chiar și dezmiardare, atitudine vizibilă mai ales în raporturile dintre adulți și copii („Băiatul păpică și după dormică”, „Mă rogel, dă-mi un creion de la tine!”, „ Mă roguță ție, dă-mi paharul acela!” , „Cărel poteca, nu vreau să te mai văd pe aici”).

Actul de vorbire are un caracter stimulator și se prezintă ca mobil al unei alte acțiuni cu ajutorul căruia vorbitorul îl îndeamnă / determină / stimulează pe interlocutor să îndeplinească acțiunea. E de observat că și unele verbe modale, cum ar fi *a putea*, *a vrea*, *a dori*, *a trebui*, au funcții comune cu verbele cauzative. Astfel, și unele, și altele sunt sinonime cu imperativul, fiind utilizate în acte de vorbire cu caracter stimulator (de îndemn). Să ilustrăm cele expuse:

(6) – *Tinere, vād că nu mai vii pe la noi să-l ajuți pe Titi al meu. Poți să vii neinvitat* (G. Călinescu, *Enigma Otiliei*).

(6*) ...*Îți permit să vii neinvitat*.

Avem de față o cauzare indirectă. Caracterul situației cauzative exprimate printr-un enunț ce conține un verb modal (în cazul dat, vorba e de verbul *a putea*) este determinat de însuși verbul, forma gramaticală a acestuia, precum și de organizarea sintactică a propoziției.

Verbul *a putea* la persoana a II-a, sing. și pl. poate fi interpretat în două feluri: ca verb ce exprimă o permisiune sau o propunere, așa cum se întâmplă în (6). Același verb, la modul condițional-optativ, timpul prezent, uneori cu forma negativă, plasat într-o construcție interogativă, va exprima o rugămintă:

(7) *(N)-ați putea să-mi comunicați unele detalii?*

Rugămintea mai poate fi exprimată și prin enunțuri cu verbul *a vrea* la persoanele I și a II-a:

(8) *Aș vrea să-mi spui = Te rog să-mi spui.*

(9) *N-ai vrea să-l întâmpini mâine? = Te-aș ruga să-l întâmpini mâine.*

Verbele modale, în special la forma de condițional-optativ, exprimă îndemnul mult mai voalat, într-un mod mai puțin categoric decât verbele cauzative. Este vorba despre așa-numita solicitare politicoasă.

În concluzie, unele verbe modale ce semnifică posibilitatea, necesitatea sau dorința pot deveni echivalente noțional-semanticale ale verbelor cauzative și prezintă forme indirecte de exprimare a intențiilor comunicative. Afinitățile dintre cele două categorii de verbe sunt evidente.

Verbele, datorită capacității lor de a prelua diferite caracteristici ale substantivului (verbele de stare), sunt oarecum apropiate de adjective, clasă lexico-gramaticală cu o aceeași mare flexibilitate. Această asemănare funcțional-semantică între verbe și adjective apare adesea și în apropierea lor formală. În limbile indo-europene, verbele și adjectivele interferează cu categoria participiilor și reprezintă, de fapt, o formă hibridă care satisface proprietățile ambelor părți de vorbire. În alte limbi, cum ar fi chineza, verbele nu se pot distinge formal de adjective, iar autorii de gramatici, pentru această limbă, grupează atât verbele, cât și adjectivele într-o categorie comună.

1/2023

**JALS OF THE “CONSTANTIN BRÂNCUȘI” UNIVERSITY OF TÂRGU JIU
LETTERS AND SOCIAL SCIENCE SERIES - SUPPLEMENT**

ISSN-E: 2457-4775 ~ ISSN-L: 2457-4775

<https://alss.utgjiu.ro>

BIBLIOGRAFIE

1. Academia Română, Gramatica Limbii Române, Volumul II, Enunțul, Editura Academiei Române, București, 2005
2. Bidu-Vrănceanu, Angela, Călăraș, Cristina, Ionescu-Ruxăndoiu, Liliana, Mancaș, Mihaela, Pană Dindelegan, Gabriela, Dicționar de Științe ale Limbii, Editura Nemira, București, 2001
3. Lăzărescu, L., *Structuri sintactice sinonime în limba română* // Revistă de Lingvistică și Știință Literară, 1994, nr. 3.
4. Vasiliu, E.; Golopenția-Eretescu, S., *Sintaxa transformativă a limbii române*, București, 1970.
5. Ionescu-Ruxăndoiu, L., *Conversația: structuri și strategii*, București, 1995.
6. Mirabela Rely Odette CURELAR, *THE CHARACTERS OF I. L. CARAGIALE IN THE CONTEXT OF SOME IMPORTANT AESTHETIC CATEGORIES*, Annals of the „Constantin Brâncuși” University of Târgu Jiu, Letter and Social Science Series, Supplement 1/2016, ACADEMICA BRÂNCUȘI PUBLISHER, p.18